

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1946.

Första kammaren.

Nr 16.

Torsdagen den 25 april.

Kammaren sammanträdde kl. 2 eftermiddagen.

Företogs jämlikt § 65 riksdagsordningen omröstning över följande av statsutskottet i dess memorial nr 95 föreslagna samt av båda kamrarna godkända voteringsproposition:

Den, som i likhet med första kammaren vill, att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionen I:13, till Understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av 50 000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har riksdagen i likhet med andra kammaren, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen I: 13, till Understöd åt inhemska skönlitterära författare av utmärkt förtjänst för budgetåret 1946/47 anvisat ett anslag av 40 000 kronor.

Sedan efter given varsel kammarens ledamöter intagit sina platser och voteringspropositionen upplästs, verkställdes omröstningen medelst omröstningsapparat; och befunnos vid omröstningens slut rösterna hava utfallit sålunda:

Ja — 90;

Nej — 42.

Efter det protokoll över omröstningen blivit uppsatt, justerat och avsänt till andra kammaren, ankom därifrån ett protokollsutdrag, nr 304, som upplästes och varav inhämtades, att omröstningen därstädes utfallit med 100 ja och 102 nej, samt att båda kamrarnas sammanräknade röster befunnits utgöra 190 ja och 144 nej, vadan beslut i frågan blivit av riksdagen fattat i överensstämmelse med ja-propositionen.

Herr statsrådet *Erlander* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 238, angående anslag för budgetåret 1946/47 till trådradioanläggningar.

Anställdes val av tolv ledamöter i särskilda utskottet. Därvid avlämnades 110 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Strand,

» Hage,

» Domö,

» Sjödahl.

» Löfvander,

» Karlsson, Gustaf,

herr Ericsson, Herman,
 » Velander,
 » Bergquist,
 fru Sjöström-Bengtsson,
 herr Gustavson,
 » Nordenson.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av tjugi suppleanter i särskilda utskottet. Därvid avlämnades 74 godkända valseklar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Heüman,
 » Sundvik,
 » Anderson, Axel Ivar,
 » Anderberg,
 » Näsgård,
 » Näsström,
 » Jonsson,
 » Mannerskantz,
 » Holmbäck,
 » Ramberg,
 » Uhlén,
 fru Svenson,
 herr Åman,
 » Wistrand,
 fru Alm,
 fröken Andersson,
 herr Sundelin,
 » Wahlund,
 » Ewerlöf,
 » Andersson, Elon.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Justerades protokollen för den 9 och den 10 innevarande månad.

Anmäldes och godkändes första lagutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

nr 161, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning med vissa bestämmelser rörande skadeståndsskyldigheten för förare av motorfordon, motorredskap och traktortåg, som tillhöra eller nyttjas av staten;

nr 182, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om tillfällig förlängning av skyddstid för litterära och musikaliska verk;

nr 183, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 26 april 1940 (nr 272) med särskilda bestämmelser angående domstolarna och rättegången vid krig eller krigsfara m. m.;

nr 184, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om rätt att i mål och ärenden som tillhöra stats- eller kommunalmyndighets handläggning insända handlingar med posten m. m., såvitt angår genom propositionen framlagda förslag till lag om rätt att i mål och ärenden som tillhöra stats- eller kommunalmyndighets handläggning insända handlingar med posten m. m. och lag om ändring i lagen den 13 mars 1942 (nr 87) med särskilda

bestämmelser angående stats- och kommunalmyndigheterna och deras verksamhet vid krig eller krigsfara m. m., dels ock en i ämnet väckt motion;

nr 185, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 1 november 1940 (nr 924) med särskilda bestämmelser angående patent vid krig eller krigsfara m. m.;

nr 186, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 13 december 1940 (nr 995) om straff för sabotage;

nr 187, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.; samt

nr 188, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 30 december 1939 (nr 951) angående vissa utfästelser rörande införsel och utförsel av varor m. m.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition nr 211, angående allmän beredskapsstat för budgetåret 1946/47, hänvisades denna proposition, såvitt angick jordbruksärenden, till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet.

Upplästes ett från andra kammaren ankommet protokollsutdrag, nr 300, utvisande att nämnda kammare förenat sig med första kammaren i dess beslut, att särskilda utskottet skulle behandla jämväl Kungl. Maj:ts proposition nr 222, med anhållan om riksdagens yttrande angående avvecklingen av den allmänna omsättningsskatten m. m.

Vid sedermera skedd föredragning av ifrågavarande kungl. proposition hänvisades densamma till särskilda utskottet.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 224, angående utbyggnad av reumatikervården; och

nr 225, angående vissa anslag till fångvården m. m.

Föredrogos och hänvisades till bankoutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 226, angående reglering av vissa familjepensioner m. m.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 227, angående provisorisk förbättring av distriktsbarnmorskornas löneförmåner;

nr 228, angående anslag för vissa undersökningar vid statens institut för folkhälsan; samt

nr 229, angående markförvärv för flygfältsarbeten.

Föredrogos och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 230, med förslag till lag om ändring i kommunala vallagen den 6 juni 1930 (nr 253).

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts proposition nr 231, med förslag till lag om dyrtidstillägg under budgetåret 1946/47 å folkpensioner, invalidunderstöd och barnbidrag m. m., hänvisades denna proposition, såvitt angick anslag un-

der femte huvudtiteln, till statsutskottet och i övrigt till behandling av lagutskott.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 232, angående reglering av priserna å vissa slag av fisk m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts propositioner:
nr 233, angående åtgärder för beredande av vila och rekreation åt mödrar och barn;
nr 234, angående anslag till statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter; samt
nr 235, angående ombyggnad till normalspår av vissa av Blekingenätnets järnvägar.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 236, med förslag till lag rörande ny indelning av riket i borgerliga kommuner m. m.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 237, angående prisutjämningsavgifter m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den av herr *Gränebo* m. fl. väckta motionen, nr 297, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förbättring av landsbygdens telefonförhållanden.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet den av herr *Mannerskantz* m. fl. väckta motionen, nr 298, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1946.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade proposition nr 238.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 299, av herr *Friggeråker* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag rörande ny indelning av riket i borgerliga kommuner m. m.;

nr 300, av herr *Mannerskantz* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag rörande ny indelning av riket i borgerliga kommuner m. m.;

nr 301, av herr *Bergquist*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till fångvården m. m.;

nr 302, av fröken *Andersson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisorisk förbättring av distriktsbarnmorskornas löneförmåner;

nr 303, av herr *Andersson, Karl*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förbättring av landsbygdens telefonförhållanden;

nr 304, av herrar *Heiding* och *Mannerskantz*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förbättring av landsbygdens telefonförhållanden;

nr 305, av herr *Mannerskantz* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förbättring av landsbygdens telefonförhållanden;

nr 306, av herr *Nordenson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1946;

nr 307, av herr *Ericsson, Carl Eric*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1946;

nr 308, av herr *Andersson, Elon*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1946;

nr 309, av herrar *Wistrand* och *Wetter*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1946;

nr 310, av herr *Wistrand*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 29 juni 1945 (nr 420) om semester, m. m.;

nr 311, av herr *Strand*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 29 juni 1945 (nr 420) om semester, m. m.;

nr 312, av herr *Källman*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering, m. m.; samt

nr 313, av herr *Söderkvist* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering, m. m.

Herr **Schlyter** erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! Den 13 mars 1946 medgav första kammaren mig att till justitieministern få rikta en interpellation, huruvida statsrådet hade för avsikt att för riksdagen inom den allra närmaste tiden framlägga förslag om skärpt lagstiftning mot rattfylleri. Interpellationen lär från justitiedepartementet ha överlämnats till kommunikationsdepartementet för besvarande. Ett indirekt svar har jag erhållit däri- genom att någon åtgärd i saken, såvitt känt är, icke vidtagits. Det synes så- lunda vara överlämnat åt andra organ än de lagstiftande myndigheterna att driva lämplig propaganda mot rattfylleriet.

*Interpellation
ang. ifrågasatt
publicering av
rattfylleristers
namn.*

I ett TT-meddelande av den 19 april omtalas nu att vid ett journalistför- eningsmöte å en ort utanför Stockholm förelegat en skrivelse från polismästa- ren i staden att föreningen i trafiksäkerhetens intresse skulle uttala sig för att namnen på rattfyllerister skulle publiceras.

Med anledning härav ber jag om kammarens tillåtelse att till herr justitie- ministern såsom högste vårdare av rättsskipningen i landet få rikta denna fråga:

Anser herr statsrådet lämpligt att polismyndighet på en viss plats i lan- det utan stöd av författning tar initiativ till en publiceringsåtgärd som av- ser att utgöra en straffskärpning, eller skulle icke herr statsrådet anse lämp- ligare att, om sådan straffskärpning erfordras, förslag till lagbestämmelser härom av regeringen förelägges riksdagen till antagande?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågavarande spörsmål finge framställas.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens samman- träde avslutades kl. 2.39 eftermiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.

Tisdagen den 30 april.

Kammaren sammanträdde kl. 4 eftermiddagen.

Herr statsrådet *Quensel* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

- nr 239, angående förändring i avseende å löneställning och antal beträffande vissa ordinarie befattningar vid kommunikationsverken m. m.;
- nr 240, angående vissa löneställnings- och ersättningsspörsmål vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, m. m.;
- nr 241, angående anslag till utbildning av tandläkare m. m.;
- nr 242, angående anslag för budgetåret 1946/47 till folkskoleseminarierna m. m.;
- nr 243, angående reglering av sockernäringen i riket m. m.;
- nr 244, angående omorganisation av de tekniska högskolorna m. m.;
- nr 245, angående anslag till uppförande av kontorsbyggnader för domänverket; samt
- nr 246, angående anslag till Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.

Anmäldes och godkändes statsutskottets förslag till riksdagens skrivelser till Konungen:

- nr 8, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1946/47 under åttonde huvudtiteln, avseende anslagen inom ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner;
- nr 172, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inköp för telegrafverkets räkning av fastigheten Heimdal nr 1 i Stockholm;
- nr 173, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till kraftstation vid Jösseforsen m. m.;
- nr 174, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till lån till Luossavaara—Kiirunavaara aktiebolag m. m.;
- nr 175, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till anordnande av telefonkabel å bandelen Köping—Frövi m. m.;
- nr 176, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till iståndsättning av uthyrningsfastigheter vid Drottningholms slott;
- nr 177, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående disposition av vissa äldre reservationsanslag; samt
- nr 178, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förfogande över visst äldre reservationsanslag.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare.

Med hänvisning till närslutna läkarintyg anhåller undertecknad vördsamt om tjänstledighet från riksdagsarbetet till den 20 maj 1946.

Karlstad den 27 april 1946.

John Sandén.

Att riksdagsman *John Sandén*, som lider av sviter efter bronchopneumonier, är oförmögen att delta i riksdagsarbetet under tiden $1/5$ — $19/5$ 1946, intygas härmed.

Centrallasarettet, Karlstad, den 26 april 1946.

John Svensson,
lasarettsläkare.

Den begärda ledigheten beviljades.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 238, angående anslag för budgetåret 1946/47 till trådradioanläggningar.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:
nr 299, av herr *Friggeråker* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag rörande ny indelning av riket i borgerliga kommuner m. m.; och
nr 300, av herr *Mannerskantz* m. fl., i samma ämne.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:
nr 301, av herr *Bergquist*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa anslag till fångvården m. m.;
nr 302, av fröken *Andersson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående provisorisk förbättring av distriktsbarnmorskornas löneförhöjningar;
nr 303, av herr *Andersson, Karl* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förbättring av landsbygdens telefonförhållanden;
nr 304, av herrar *Heiding* och *Mannerskantz*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förbättring av landsbygdens telefonförhållanden; samt
nr 305, av herr *Mannerskantz* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förbättring av landsbygdens telefonförhållanden.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:
nr 306, av herr *Nordenson* m. fl.,
nr 307, av herr *Ericsson, Carl Eric*, m. fl.,
nr 308, av herr *Andersson, Elon*, m. fl., samt
nr 309, av herrar *Wistrand* och *Wetter*,
alla i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1946.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 310, av herr *Wistrand*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 29 juni 1945 (nr 420) om semester, m. m.; och
nr 311, av herr *Strand*, i samma ämne.

Föredrogos och hänvisades till särskilda utskottet nedannämnda motioner:
nr 312, av herr *Källman*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering, m. m.; och
nr 313, av herr *Söderkvist* m. fl., i samma ämne.

Föredrogos och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 239—246.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 314, av herr *Nilsson, Bror*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utbyggnad av reumatikervården;

nr 315, av fru *Svenson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder för beredande av vila och rekreation åt mödrar och barn;

nr 316, av herr *Ericsson, Carl Eric*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 29 juni 1945 (nr 420) om semester, m. m.;

nr 317, av herr *Hage*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 29 juni 1945 (nr 420) om semester, m. m.;

nr 318, av herr *Bärg, Johan*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering, m. m.;

nr 319, av fru *Svenson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering, m. m.;

nr 320, av herr *Petersson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering, m. m.;

nr 321, av herrar *Petersson* och *Annér*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering, m. m.;

nr 322, av herrar *Mattsson* och *Andersson, Karl*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering, m. m.;

nr 323, av herr *Näsgård* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering, m. m.;

nr 324, av herr *von Heland*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering, m. m.; samt

nr 325, av herr *Hage*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om folkpensionering, m. m.

Anmäldes och bordlades

konstitutionsutskottets utlåtande nr 14, i anledning av väckta motioner angående utredning av frågan om omläggning av riksdagens budgetarbete;

statsutskottets utlåtanden:

nr 96, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar angående anslag för budgetåret 1946/47 till vissa byggnadsarbeten m. m.;

nr 97, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till småskoleseminarierna;

nr 98, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa byggnadsfrågor m. m. inom ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde;

nr 99, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående åtgärder i anledning av förgiftningsfaran vid gengasdrift;

nr 100, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till Medicinalstyrelsen: Avlöningar m. m.;

nr 101, i anledning av väckta motioner angående upphörande av den »erkänsla», som vid försäljning av vissa fastigheter betalas till Lunds domkyrka;

nr 102, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser utrikesdepartementets verksamhetsområde;

nr 103, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser försvarsdepartementets verksamhetsområde;

nr 104, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46, i vad propositionen avser handelsdepartementets verksamhetsområde;

nr 105, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till landsfogdarna m. fl.;

nr 106, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående bidrag till driften av anstalter för bildbara sinnesslöa m. m.; samt

nr 107, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till Krigsrätterna: Avlöningar, m. m.;

första lagutskottets utlåtanden:

nr 28, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående utsträckt tillämpning av lagen den 4 juni 1943 (nr 274) om förlängd giltighetstid för ränte- och utdelningskuponger, m. m.;

nr 29, i anledning av väckt motion om utredning angående sänkning av emeritiåldern för ordinarie präster;

nr 30, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 17 juni 1938 (nr 318) om avbrytande av havandeskap, m. m., dels ock i ämnet väckta motioner; samt

nr 31, i anledning av väckta motioner om förnyad översyn av frågan om landsbygdens brandväsen; ävensom

andra lagutskottets utlåtande nr 26, i anledning av väckta motioner angående ändrad lydelse av 10 § i förordningen om uttagning under fredstid av vissa förnödenheter för krigsmaktens behov (uttagningsförordning).

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 4.11 eftermiddagen.

In fidem
G. H. Berggren.